

De la transparència al govern obert

Tipus: [1]

Autor: [Lobato Díaz, Mar](#) [2]

Creació: Publicat per [Mar Lobato Díaz](#) [2] el 23/09/2021 - 19:41 | Última modificació: 31/12/2021 - 11:21

A finals de 2015, amb l'horitzó de l'entrada en vigor de la [llei 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern](#) [3], els ajuntaments enllèstem com podíem allò del “portal de transparència” per tenir-ho a punt a principis de 2016. En aquells moments inicials, a l'Ajuntament de Rubí vam fer una investigació exhaustiva per posar ordre a cada requeriment de publicitat activa i vam començar a crear xarxes internes de flux d'informació, identificant aquells serveis “diana” que havíem identificat com a emissors de més informació que havia d'enllestir-se per a la seva publicació i a fer un acompanyament des del nou servei de Transparència i Bon Govern. Les energies es van concentrar, doncs, en establir aquests criteris de publicitat activa que acolliria el primer portal de Transparència. Ja partíem d'una experiència prèvia de treball en xarxa, quan es va obrir el web de dades obertes dos anys abans, a càrrec del servei d'Informàtica municipal. Des d'aquest punt fins a l'aprovació del Pla estratègic de Govern Obert de Rubí fa uns mesos, ha transcorregut un llarg camí ple d'aprenentatges.

Amb el temps, i la consolidació d'aquest primigeni treball transversal i col·laboratiu amb diferents serveis municipals, es va assentar la cultura de la transparència, des dels estaments polítics fins a tècnics i administratius de tota l'organització i ja començava a ser habitual preguntar-se “ho hem de passar a transparència?” davant de cada nou projecte, norma o esdeveniment. Com a molts altres ajuntaments, aquest camí inicial va estar ple de dificultats, manca de recursos, desconeixement de què s'havia de fer...

Més enllà de publicar pdf

[4]

Paral·lelament vam començar una segona reflexió: i ara què? Calia superar el concepte de transparència com “publicació al web de documents” i entendre que per desenvolupar tots els aspectes que recull la llei era necessari fer altres coses. La pregunta era: com arribem a desenvolupar les polítiques de Govern Obert a la nostra organització? Doncs identificant totes aquelles branques amb les quals es desplega: és a dir, transparència (publicitat activa), però també potenciar les dades obertes, la participació i col·laboració amb la ciutadania o el dret d'accés a la informació; així mateix, desenvolupar eines de bon govern, d'integritat institucional i d'avaluació contínua de polítiques públiques. I, per últim, però no menys important, fer-ho de manera entenedora per a la ciutadania.

Un primer punt d'inflexió es troba al període 2017-2018 ja que vam veure que no era possible passar de 0 a 100 en uns mesos. Per tant, el primer era treballar internament per posar sobre la taula tots els conceptes del govern obert i fer-lo extensiu a tota l'organització. I abans que això, saber nosaltres mateixos quin seria el màxim al qual podríem/voldríem arribar.

En aquest període ens vam formar i vam assistir a totes les jornades i cursos que ens poguessin ser d'utilitat, i vam promoure la realització d'una formació interna a mida a la qual van assistir membres de l'organització (responsables d'àrea, caps de serveis i personal tècnic). D'aquestes primeres sessions van sorgir algunes de les idees que finalment s'han recollit al nostre Pla estratègic.

Finalment vam elaborar un petit esquema, molt casolà, però que va servir per entendre de forma visual i ràpida totes les branques que cal treballar per impulsar el govern obert i implementar la llei de transparència a l'organització, i que [compartim en aquest article](#) [4] (clicqueu sobre la imatge per veure el detall).

Impuls i confluència política i tècnica

Val a dir que sense la confluència política i tècnica en l'obertura progressiva de les diferents polítiques de govern obert, no hauria estat possible de cap manera arribar a desenvolupar un [Pla estratègic](#) [5] com el que ha vist la llum recentment i que ja hem començat a treballar internament.

La transformació d'aquest servei primigeni en una Unitat de Govern Obert unificant els serveis de transparència i de participació durant 2020 va ser la porta d'entrada a acabar decidint que volíem créixer en govern obert de manera planificada, recollint aquelles inquietuds i propostes treballades durant la formació interna, i presentant altres que posen de manifest un alt compromís amb la millora del bon govern, la transparència, la col·laboració, la participació ciutadana i les dades obertes, d'una forma estructurada d'acord amb els mitjans disponibles i el compromís i la voluntat de compliment del que estableix la Llei 19/2014; de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

El nostre Pla estratègic es fonamenta en una cultura de la transparència que, a la nostra organització, ha assolit la maduresa necessària, i en el convenciment que podem avançar en l'objectiu d'esdevenir una institució més transparent, accessible i participativa. Políticament aquest Pla estratègic té objectius rigorosos i ambiciosos en aquesta àrea que, a més de complir amb les lleis que corresponguin, recull com un dels seus objectius potenciar que la ciutadania no només tingui una millor percepció del seu Ajuntament, sinó que tingui més capacitat de fer ús dels serveis que podem arribar a oferir des d'aquesta àrea de govern. I en aquesta línia se situa una de les primeres accions recollides al pla: una jornada de govern obert, que neix amb la voluntat de ser anual, i que està adreçada a la ciutadania per tal d'empoderar-la en l'ús de les nostres eines.

Així, doncs, el Pla Estratègic de Rubí s'estructura en tres eixos de treball, onze línies i hem establert trenta-set projectes amb l'horitzó 2030. Aquests tres grans eixos són els següents:

- **Impuls de la transparència, ètica i integritat en la gestió municipal.** Promou el retiment de comptes, la publicitat activa i la transparència en la informació pública. En particular, fa èmfasi a presentar la informació de forma accessible i útil a la ciutadania. S'hi agrupen les actuacions dirigides a assolir graus més elevats de claredat en l'acció de govern i en la manera com la informació institucional de l'Ajuntament és posada a disposició de la ciutadania.

- **Aprofundiment en les dinàmiques d'interacció, participació i col·laboració ciutadana.** Pretén incentivar la participació de la ciutadania en l'elaboració de polítiques i en la presa de decisions públiques. Així mateix, preveu fer evolucionar els mecanismes de govern cap a lògiques més interactives. Inclou actuacions que tenen per objectiu fomentar la col·laboració entre la ciutadania i els òrgans que formen la institució, així com les persones que la representen.
- **Foment de la cultura i del treball en xarxa en l'àmbit del govern obert.** Se centra en fer evolucionar la cultura de govern de l'Ajuntament tenint en compte els preceptes del govern obert. Incorpora accions dirigides a promoure la cultura participativa i el bon govern al municipi; entenent que l'Ajuntament pot exercir com a punt de referència dins l'àmbit del disseny i aplicació de polítiques innovadores.

Finalment, el [Pla estratègic de govern obert de Rubí](#) [5] ha de ser, de nou, una eina transversal de treball col·laboratiu amb els serveis municipals. Cal, doncs, continuar establint complicitats i sinergies internes per a poder desenvolupar-lo i dir, que finalment, hem anat des de la transparència al govern obert.

Cinc consells per a implementar la transparència en un ajuntament

És molt difícil donar consells perquè cada ajuntament té la seva pròpia realitat, recursos o dimensió. Però com a elements que considerem molt importants que cal tenir en compte destacaríem aquests cinc aspectes:

- **Impuls polític i directiu compromès amb el govern obert.** Ja sabem que les administracions anem al ritme que anem, però si políticament i també des dels òrgans de direcció no es produeix aquest impuls, res es podrà tirar endavant tècnicament.
- **Un servei d'informàtica amb recursos humans i tècnics** per a poder desenvolupar les necessitats tecnològiques requerides tant per la publicitat activa com l'obertura de dades. O bé el **suport tecnològic de serveis de tecnologia compartits proveïts per administracions supramunicipals** (Consorti AOC, DIBA...). Sense tenir aquest punt fort, poques coses podran anar més enllà de "publicar documents pdf".
- **Formació, formació i formació:** tant de les persones que formen els serveis de transparència com de la resta de l'organització, recordem que la llei obliga a una profunda transformació pràcticament a tota la maquinària municipal.
- **Convertir el servei de transparència (o de govern obert) en aliat de totes les àrees municipals.** NO és un servei "bombolla", és un departament que ha de treballar transversalment amb totes les àrees de la institució per a fer l'acompanyament adequat.
- **Pensar en la ciutadania.** L'objectiu del govern obert és que la ciutadania conegui aquestes eines, les consulti i participi. Cal fer fàcil la consulta de la informació, entenedora i assequible, cal treballar amb pedagogia pensant en tots els perfils als quals pot interessar la informació.

- [6]

URL d'origen: <https://governobert.diba.cat/blogs/2021/09/23/de-transparencia-al-govern-obert>

Enllaços:

[1] <https://governobert.diba.cat/>

[2] <https://governobert.diba.cat/members/mld>

[3] <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2014/12/29/19>

[4] <https://create.piktochart.com/output/56023302-esquema-bon-govern>

[5] <https://www.rubi.cat/ca/ajuntament/projectes-estrategics/pla-estrategic-de-govern-obert>

[6] <https://governobert.diba.cat/node/951>